

OIKEUSMINISTERIÖ

Lausuntopyyntö 14.1.2013
OM 5/41/2012
OM006:00/2012

Tulkkausdirektiivin täytäntöönpano

Puhevamma

Mietinnön eri kohdissa mainitaan, että tulkkaus on järjestettävä myös silloin, kun se on kuultavan tai asianosaisen aisti- tai puhevian takia tarpeen. Mietinnön sivut 14, 30 ja 40 sekä 1. lakiehdotuksen 2 §:ssä ja 3. lakiehdotuksen 37 §:ssä.

Sanan puhevika sijasta tulisi käyttää sanaa puhevamma.

Tulkkauksen ja käännösten laadusta

Mietinnössä mainitaan, että tulkkina tai kääntäjänä saisi toimia rehellinen ja muuten kyseiseen tehtävään sopiva henkilö, jolla on tehtävän edellyttämät taidot.

Lisäksi mietinnössä sanotaan, että opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalaan kuuluvien, kääntäjien ja tulkkien rekisteröintiin liittyvien kysymysten osalta direktiivin täytäntöönpanoa valmistellaan opetus- ja kulttuuriministeriössä. Puhevammaisia ihmisiä edustavat järjestöt toivovat tulkkien ja kääntäjien rekisteröinnin toteutuvan mahdollisimman pian.

Lausunnon allekirjoittaneet puhevammaisia henkilöitä edustavat järjestöt katsovat, että puhevammaisten henkilöiden kanssa tulee ensisijaisesti käyttää puhevammaisten tulkin tutkinnon suorittanutta tulkkia ja oikeustulkin erikoisammattitutkinnon suorittanutta tulkkia tämän tutkinnon suorittaneiden tulkkien valmistuttua, jotta puhevammaisten ihmisten oikeusturva toteutuu mahdollisimman hyvin kaikissa vaiheissa. Tämän sanamuodon mukainen ilmaus tulisi olla erityisesti lain perusteluissa

Etätulkkauksesta

Mietinnön sivulla 31 kerrotaan etätulkkauksesta. Etätulkkauksessa käytettävän videoneuvottelulaitteen tulee soveltua myös puhevammaisten tulkkaukseen.

2. lakiehdotus **Laki esitutkintalain muuttamisesta**

4 luvun 12 §, Esitutinnan käsittelykieli

Momentissa tulisi huomioida puhevammaisen henkilön käyttämät puhetta tukevat ja korvaavat kommunikointikeinot sekä hänen käyttämänsä kommunikoinnin apuvälineet.

Momentin ensimmäisen lause tulisi muuttaa muotoon:

Muulla kuin suomen-, ruotsin- tai saamenkielisellä on oikeus esitutkinnassa käyttää kieltä, jota hän ymmärtää ja osaa puhua riittävästi, sekä viittomakielisellä oikeus käyttää viittomakieltä ja puhevammaisella henkilöllä oikeus käyttää puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja sekä kommunikoinnin apuvälineitä.

3. lakiehdotus **Laki esitutkintalain muuttamisesta**

37 §

Momentissa tulisi huomioida puhevammaisen henkilön käyttämät puhetta tukevat ja korvaavat kommunikointikeinot sekä hänen käyttämänsä kommunikoinnin apuvälineet.

Momentissa lukee:

Muulla kuin suomen-, ruotsin- tai saamenkielisellä on oikeus esitutkinnassa käyttää kieltä, jota hän ymmärtää ja osaa puhua riittävästi, sekä viittomakielisellä oikeus käyttää viittomakieltä.

Tulisi muuttaa muotoon:

Muulla kuin suomen-, ruotsin- tai saamenkielisellä on oikeus esitutkinnassa käyttää kieltä, jota hän ymmärtää ja osaa puhua riittävästi, sekä viittomakielisellä oikeus käyttää viittomakieltä ja puhevammaisella henkilöllä oikeus käyttää puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja sekä kommunikoinnin apuvälineitä.

Turussa 15. päivänä helmikuuta 2013

Aivoliitto ry

Suomen CP-liitto ry

Kehitysvammaliitto ry

Autismi- ja Aspergerliitto ry

Förbundet De Utvecklingsstördas Väl rf

Kehitysvammaisten Tukiliitto ry

Suomen Puhevammaisten Tulkit ry